

Nr 25.

Av herr **Hansson** i Vännäsby **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 66, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

I den kungl. propositionen nr 66 till urtima riksdagen, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, har Kungl. Maj:t begärt,

dels medgivande av riksdagen att vidtaga erforderliga åtgärder för reglering av produktions- och avsättningsmöjligheter på jordbrukets område för tiden t. o. m. den 30 juni 1940,

dels å tilläggsstat för löpande budgetår

a) å kapitalbudgeten till viss lagring av jordbruksprodukter ett reservationsanslag av kronor 25,000,000,

b) å driftbudgeten under 9:de huvudtiteln till prisreglerande åtgärder ett reservationsanslag av kronor 30,000,000,

dels ock beslut om att de medel som inflyta i margarinaccis efter utgången av innevarande månad icke längre skola tillföras jordbrukets prisregleringsfond.

De hastiga förändringar, som under nu rådande prisläge kunna inträffa med avseende på vårt folks försörjning med nödvändiga livsmedel, kunna helt visst anföras såsom motiv för att Kungl. Maj:t tillerkännes en ganska vidsträckt befogenhet att snabbt vidtaga behövliga åtgärder i såväl prisreglerande som produktionsfrämjande syfte. Delade meningar kunna dock råda om lämpligheten av att redan den nu samlade urtima riksdagen beviljar Kungl. Maj:t den i propositionen begärda fullmakten att utan hinder av tidigare meddelade beslut eller gjorda uttalanden handha jordbruksregleringen. I ett så viktigt och svårbedömligt ärende som detta torde riksdagen ha anledning att avvakta närmare erfarenheter rörande krislägets utveckling innan den fattar ett beslut, som gäller återstående del av budgetåret 1939/40. Med tanke på möjligheten av nu oförutsedda förskjutningar med avseende på behovet av prisreglerande åtgärder på jordbrukets område kan ett senare övervägande med riksdagen bli av värde även för Kungl. Maj:t. Möjligheten för ett sådant övervägande rörande den fortsatta jordbruksregleringen erbjuder sig ju också därigenom att den lagtima riksdagen inom kort sammanträder.

Det reservationsanslag, som i propositionen äskas för lagring i beredskaps-syfte av jordbruksprodukter, vilja vi biträda. Däremot ställa vi motionärer oss mycket betänksamma mot de nya riktlinjer för upprätthållandet av fortsatta regleringsåtgärder på jordbrukets område, vilka framträda i propositionen. I huvudsak innebär förslaget, att den nuvarande metoden för stödåtgärdernas finansiering, byggande på principen om jordbrukets egen medverkan i form av en viss självbeskattning och egen organisation, skall ersättas med

statssubvention. Vi tillåta oss ifrågasätta klokheten och lämpligheten i att frångå ett system, som ansluter sig till många års erfarenheter, för att i stället medelst skattemedel söka skapa möjligheter för fortsatt livsmedelsproduktion och av omständigheterna påkallade prisstödjande åtgärder.

Även med tanke på den starka ansvällning å såväl försvarsbudgeten som andra huvudtitlar, vilken föranledes av krisen, måste vi anmäla vår betänksamhet mot förslaget att genom anvisande — i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition — av ett reservationsanslag å 30,000,000 kronor finansiera jordbruksregleringen på angivet sätt.

Den tveksamhet rörande margarinaccisens avskaffande, som kommer till uttryck i propositionen, delas även av oss motionärer. Systemet med margarinaccis har visat sig vara ett ändamålsenligt medel för upprätthållandet av en lämplig relation mellan natursmöret och margarinet och torde icke böra avvecklas utan att man först prövar andra framkomliga vägar för ernåendet av samma syfte.

Genom det högre pris på brödspannmål, som Kungl. Maj:t vill bereda, vinnas en bättre avvägning mellan priserna på brödspannmål och foderspannmål. På samma gång beredas bättre produktionsvillkor för odlingen av den ur folkförsörjningssynpunkt viktiga brödsäden. Då man genom veteavgiftens nedsättande eller borttagande kan företaga höjningen av vetepriset utan någon nämnvärd höjning av vetemjölspriiset kunna vi på denna punkt — liksom i fråga om höjandet av rågpriset — med tillfredsställelse biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Såsom representanter i riksdagen för de norrländska länen lämna vi sålunda gärna och med glädje vårt stöd åt sådana åtgärder, som komma jordbruksnäringsen, sedd i dess helhet, till godo. Vi kunna dock inte underlåta att vid detta tillfälle framföra önskemål om förbättring av förhållandena speciellt för det norrländska jordbruket, inom vars område odling av vetespannmål knappast förekommer. Enligt vår mening bör compensation i någon lämplig form tillerkännas jordbruket i de delar av landet, där odlarna nödgas arbeta under andra och svårare betingelser än i sydliga delar av vårt land.

De norrländska jordbrukarna drabbas givetvis liksom landets befolkning i övrigt av de på grund av krigskrisen inträdda prisförhöjningarna, men de sakna å andra sidan möjligheten att tillgodogöra sig den förbättring av produktionsvillkoren, som genom den kungl. propositionen ställs i utsikt för veteodlingen i landet. Vi äro väl medvetna om svårigheten att åstadkomma positiva och effektiva förslag med sikte på speciellt norrländska förhållanden. En väg till lösning av hithörande problem anse vi emellertid ligga däri, att åt de tre nordliga utjämningsdistrikten beviljas en särskild höjning av utjämningsmedlen för produktmjölken utöver den utjämningsmedel, som i dessa distrikt redan utgår. Även om det är svårt att framlägga en närmare beräkning angående verkningarna av detta vårt förslag innebär det dock ett försök att i någon mån låta den behövliga allmänna förbättringen för vårt jordbruk komma även de norrländska jordbrukarna till godo. Åtgärder i denna riktning äro så mycket mer av behovet påkallade som modernäringsens utövare i dessa

landsdelar äro hänvisade till att utvinna det huvudsakliga av sina kontanta inkomster ur mjölkproduktionen.

Under åberopande av anförda synpunkter tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen, med godkännande av Kungl. Maj:ts proposition om höjning av priset på brödspannmål, måtte uttala sig för att en höjning med 1 öre pr kg. av utjämningsmedlen å produktmjölk måtte få utgå i de tre nordliga utjämningsdistrikten utöver den särskilda prisutjämning, som i dessa distrikt redan utgår.

Stockholm i november 1939.

Eric Hansson
i Vännäsby.

Jonas Eriksson,
Frägsta.

N. E. Nilsson.

Otto Silfwerbrand.

Nils V. Sandström.

Ewald Lindmark.
